

naroda pokojniku dolg, zakaj Cigler je vreden takega spomenika, iz knjižice same se o tem pričujemo.

Iz knjige povzemamo, da se je rodil Cigler (Ceglar) dné 7. majnika l. 1792. v Udmatu pri Ljubljani. Jeseni l. 1804. je stopil v latinske šole in l. 1814. dovršil že bogoslovje. V mašnika ga posveté dné 9. aprila l. 1815.; kapelanoval je v Kolovratu, Dobu, Škocijanu p. D., pri svetem Petru v Ljubljani, upravljal Toplice na D., dušno pastirstvo na ljublj. Gradu, dokler ni dobil leta 1832. župnije višnjegorske. Umrl je tu 11. aprila l. 1869. Izmed njegovih spisov navajamo po knjižici le: »Sreča v Nesreči, ali popisvanje čudne zgodbe dveh dvojčikov«. (L. 1836.) »Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih soldatov.« (L. 1863.) Njegova »Kortonica« je tudi znana, a manj vredna od prejšnjih, ker ni izvirna.

Pisatelj se je opiral na tiskane vire, na znance in poznavalce pokojnikove. Takó je delce popolno, kolikor treba za tak življenjepis. Ozira se na vse strani in nam slika moža takega, kakoršen je bil. Oblika je jasna, knjiga je sestavljena po lahkem redu, torej je tudi pregledna. Jezik je pravilen; pisatelj se je trudil za pisavo, ki je na vrhuncu sedanjega znanstva, pa ne da bi jo bil preveč natezal.

Ko bi nam dopuščal prostor, pisali bi še marsikaj o Ciglerju. Upamo pa, da pride v našem listu prej ali slej zopet na vrsto.

Omenjamo še, da je gospod L. Grilc prav vkusno zrisal tri slike za knjigo.

»**Povesti**« slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Zbral in uredil Andrej Kalan, urednik »Domoljuba«. Ponatis iz »Domoljuba«. III. zvezek. Cena 20 kr. Založba tisk. društva. Tisk »Katol. Tiskarne«. Dobiva se v Katol. Bukvarni. 8°. Str. 107. — Ta zvezek podaja 15 malih povestij in slik, ki so vse blažilne, poučne in zanimive. Priporočamo jih prav toplo prijateljem knjige.
Dr. Fr. L.

»**Svitoslav**«. Povest za slovensko ljudstvo. Spisal Vonomir-Križan. Novo Mesto 1892. Tiskal J. Krajec. Narodne biblioteke 40. snopič. Cena 15 kr. — To povest moramo prištevati med povesti druge vrste. Dejanje je res zapleteno, pa bolj posiljeno, nego naravno. Bodisi posneta po tujih virih, ali ne, slovenska obleka ji ne pristuje dobro. Preprostim čitateljem utegne ugajati, ker je zlog lahak in jezik domač, a misleči bralec ima mnogo pomislekov proti razvoju. Namen pisatelju je bil menda dober, namreč zabavati in učiti, a ni zadel prave strune. Več tehničnih nedostatkov in slovnških pogreškov se nahaja v knjižici; tako n. pr. je ribičeva hči v začetku povesti stara 20 let, na koncu pa 18 let (str. 5 in 41). Po naši sodbi tako berilo ne prija Slovencem.
Dr. I. Janežič.

RUSKO SLOVSTVO.

(Priobčil V. Bučar.)

A. Titov: »**Sibir v XII. vjeké**«. — Dva moža, Titov in Judin sta sklenila — jeden zbrati, drugi izdati najstarejše vire in podatke o Sibiriji. Tako je postala imenovana knjiga, katera obsega najstarejša poročila, počenshi od starega

novgorodskega popisa iz XV. stoletja, in završuje z latinskim člankom iz XVII. st. — o katerem se je zadnjih let toliko govorilo, da ga je napisal znani Križanič. Med temi spomeniki se nabajajo nekateri »raspiski«, t. j. posebni tolmači k starim kartam Sibirije in drugi članki podobne vsebine, do sedaj največ še ne izdani. Teh kart (zemljevidov) se je ohranila do sedaj jedina Godunova iz časov Alekseja Mihajloviča, — a to v kopiji, napravljeni od nekega člana švedskega poslaništva. V knjigi Titova in Judina je narejena karta po švedski kopiji, katera se hrani v štokholmski biblijoteki. Celo delo je prispevek k sibirski zgodovini v srednjem veku in bode gotovo veliko pripomoglo k poznavanju onih časov.

V. P. Želihovskaja: »**Kak já bilà malenkoi — iz vospominanij rannjago dětstva**«. — V tem jako prikupljivem delu nam podaje znana pisateljica v prelepem literarnem jeziku prizore iz prijetnih in hudih časov svoje mladosti. Opisovanje prve zime, katere se spominja mala Veročka, prvega božičnega drevesca in novega leta — je prekrasno in polno dušeslovnih opazk, katere veliko pripomorejo v duševni razvoj nedolžnih otrok.

V. Karcov, M. Mazaev: »**Opit** (poskus) **slovarja pseudonimov ruskih pisatelej**«. — Pod tem napisom sta izdala K. in M. novo, potrebno in koristno delo za vse, kateri se zanimajo za rusko slovstvo. Doslej ni bilo v ruski književnosti o tej stvari popolnega dela; in tako ta poskus, kateri navaja do 4.000 tujih besedij, vsaj nekaj popolnjuje to praznino.

Konstantín Fofanov: »**Tèni i tajni**«. — Nova zbirka pesem K. M. Fofanova se bere prav prijetno; najbolj nam prija njegova samostojnost in doslednost, da se namreč lahko jasno zrcalijo iz tega dela pesnikovi glavni nazori in misli. Jedna pesem je posvečena L. N. Tolstemu, jedna A. A. Fetu. O njem pravi: da »i poka svjatim iskustvom raduetsja svét, budet dorog néznim čuvstvam vdohnovenniji Fet.« Izmed drugih je jedna posvečena tudi A. N. Majkovu. Škoda le, da so te pesmi napojene s pesimizmom.

N. K. Mihajlovski: »**Literatura i žizn**«. — V tej knjigi je zbral pisatelj sestavke, napisane v zadnjih dveh letih v »Russkih Vedomostjah« in »Russkoj Misli«. Kot kritik je že dovolj poznan v ruskem slovstvu. Ni sicer umetniški kritik, vendar pa so ocene njegove velikega pomena. Izmed mladih pisateljev se ozira posebno na Čehova, Potapenka in Minskega. Važen je tudi sestavek: »Iz literaturnih vospominanij i tekuščeje žizni«. Tukaj nas seznanja z brati Kuročkini, z nekim Nožinom itd.; največ pa piše o Šelgunovu, Ščedrinu in Nekrasovu.

A. M. Žemčurnikov: »**Stihotvorenija v dvuh tomah**«. — Malo je pisatelj, posebno pesnikov, kateri ne bi obelodanili svojih pesmij, kakor hitro je mogoče. Ž. je v tem izjema, ker je še le sedaj, v svojem 71. letu, izdal prvič svoje pesmi. Ta dva zvezka sta — rekel bi — vse njegovo slovstveno delovanje, nekaj račun njegove slovstvene delavnosti. K prvemu zvezku je pridejan pesnikov življenjepis, ki ga je opisal sam, in pa njegova slika. Tako spoznavamo njegovo življenje na tujem, kaj mu je koristilo

njegovo bivanje na zapadu. V popolni slobodi in v srečnem življenju je spoznal mnoge odlične pisatelje. Zato je pa tudi ta življenjepis pomenljiv za poznavanje zgodovine ruske inteligencije XIX. stoletja. Pesmi same pa niso dosti vredne.

V Ameriki izhaja tednik: »**Amerikanski Ruski Věstnik**«, glasilo grško-katoliških bratovščin. V prvi številki se vidi iz poziva na vse brate ruske narodnosti, kateri živé v Ameriki, da je sedaj v Ameriki do 150.000 maloruskih naseljencev, največ iz Galicije, kateri imajo 15 cerkvá in 13 duhovnov. Po izkazu tega lista se ruski naseljenci vsak dan množé.

V Lvovu je začel P. Poljanskij izdajati: »**Etnografičeskij sbornik**«. Namen mu je slovansko narodopisje, posebej na severu, na Ruskem. Izhajati namerja v mesečnih malih zvezkih za letno ceno 1 glđ. 50 kr. Naroča se: Lvov, ul. Gončarskaja, 15. (Konec.)

DRUGA SLOVSTVA.

»**Archiv für slavische Philologie**« von V. Jagić. Vierzehnter Band. Drittes u. viertes Heft. Berlin, 1892. — Tretji sešitek ima za nas Slovence dva izvrstna spisa, namreč od P. St. Škrabca: »Ueber einige schwierige Fragen der slovenischen Laut- und Formenlehre« (str. 321—347) in odgovor, boljše zagovor na to od dr. V. Oblák-a: »Einige Bemerkungen zur vor-

ausgehenden Abhandlung«, str. 347—360. Kdor čita učenemu svetu znane platnice »Cvetja« Škrabčevega in pa Oblakove jezikovne razprave v »Letopisih Matice Slovenske« in poročila v »Archiv« u, veselil se bode razprav imenovanih učenjakov. — St. Novaković nadaljuje in dokončava iz »Archiv«-a XIII., str. 543 svoje studije o macedonskih narečjih: »Ein Beitrag zur Kunde der macedonischen Dialekte«, str. 361 do 373. »Zur Geschichte des Physiologus in den slavischen Literaturen«, str. 374—404. (Konec prih.) Dr. M. Murko nam podaje od str. 405—421: »Die russische Uebersetzung des Apollonius von Tyrus und der Gesta Romanorum.« — »Kritischer Anzeiger« ima različnih del ocene, med drugimi tudi: »die Sprache in Kastelec, Bratovske brvovce S. Roshenkranza«, M. Zavadlal. Na to: »Kleine Mittheilungen«, katerih prvo mesto zavzemljejo že imenovana pisma našega učenjaka Miklosicha. Sešitka četrtega, XIV. zvezka pa je ta-le vsebina: »Neue Quellen zur Geschichte der polnischen Sprache u. Litteratur« von A. Brückner. »Beiträge zur slav. Fremdwörterkunde«, II., von K. Štrekelj. »Beitrag zur Geschichte der Entwicklung der serbischen Heldendichtung« von Asmus Soerensen. »Ueber die Mundart der galizischen Lemken« von I. Werchratskij. »Kleine Mittheilungen.« »Bibliographisches« von V. Jagić. »Sach-, Namen- u. Wortregister« von Al. Brückner.

Fr. S. Lekšé.

Razne stvari.

Naše slike. Današnje slike pomenjajo različne stvari; upamo, da se jih bode veselil ogledivalec. V sliki »Žalujoča deklica v cerkvi« (str. 489) kaže nam umetnik delo svojega uma. Deklica je izgubila svoje drage stariše in sedaj išče v udani molitvi tolažbe pri Bogu, pred oltarjem. — Slika »Most na čolnih« (str. 497) je narejena natančno po fotografiji in nam kaže prizor v glavnem mestu Ceylona, po imenu Kolumbo. V sliki se vidi določno obraz lepega, tropičnega kraja, ki ni daleč od ravnika. — »Prizor iz francoske prekucije« (str. 504 in 505) je dovolj umeven. Grozoviti oblastnik nima usmiljenja z ženo, katera je od strahu vsa iz sebe in prosí, naj se ravna ž njo pravično. — Sliki Kamnika na str. 512. in 513. se nekako dopolnjujeta. Fotograf se je oziral proti večeru in napravil 1. sliko južnega, 2. pa severnega Kamnika. Na 1. se vidi župna cerkev in pa grad Zaprice, na 2. zlasti frančiškanski samostan, cerkev na Žalah (na levi strani) in Kalvarija (v ozadju). »Zima v Tatrah« (str. 520. in 521.) ne potrebuje razlage. To je »poezija« vožnje s sanmi.

O rudarski pesmi VI. treba nekoliko opomniti. Predno odidejo rudarji na delo, bodisi v rudnik, bodisi v plavž, snidejo se v zbiralnici (Gesellstube, Anstaltstube), da jih paznik zapiše. Tam je sprav-

ljeno navadno tudi orodje, katero potrebujejo za delo. Ko odmolijo, vzame vsak potrebne stvari s seboj, prižge svetilko (jamšarico) in odide v rudnik. — Ker se pa navadno menjajo trikrat na dan (vsakih 8 ur), torej je vselej ob določenem času nekaj ljudij v zbiralnici, ki pričakujejo, da bode bila ura. — Pri pečéh so noč in dan čuvaji, ker je delo jako natančno in nevarno.

Razven ob zgoraj navedenem času pa sta v zbiralnici vedno po jeden ali dva priletna rudarja, ki pazita, da nikdo nepoklican ne gré ne v rudnik ali plavž in ne iz njega. Čujeta pa tudi zato, da skličeta takoj pomoč, če bi se pripetila kaka nesreča. Čuvaja v zbiralnici sta — rekel bi — posrednika med rudarji v jami in zunanjim svetom.

Med rudarji ima »zaklad« veliko ulogo. Navadno mislijo, da se tam tla svetijo, kjer je ruda v zemlji, in od todi rek: »Zaklad gorí«. — Nekdaj so imeli še druge zanimive vraže. — Rudarji imenujejo svojega predstojnika (tudi lastnika jame) kratko: »gospod«.

O koleri. Ker se nam ta bolezen čimdalje bolj bliža, izpregovorimo besedo o njej. Ločimo domačo in azijsko kolero. Prva navadno ni nevarna, pač pa druga.

Pri tej se kažejo znamenja navadno tako-le: Po več dnij pred boleznijo trpi bolnik zaradi slabega prebavljanja, otožnosti in splošne onemoglosti. Često

mogel dobiti boljšega sredstva, kakor mojstraskazo krojača Božo, kateri se je pa le malo bavil s škarjami in gladilom. Po krivem priseči, goljufati, to mu je bil vsakdanji posel, ker odkodi mu drugače denarja za popivanje! Zvita buča se domisli hitro, da mu vdova Jurka dolguje precejšno svoto po pokojnem možu, kar hoče potrditi on in nekoliko pridaničev s prisego. Vdova in Marijan sta v veliki zadregi, ali dobri Božo se hoče z njima z lepa poravnati, če ga vzameta v svojo hišo, kar se tudi zgodi. Od sedaj pijančuje cele noči in prekuhava s Stipanom hudobne naklepe. Marijan jima je na poti, treba ga odstraniti. Kakó? Vojaški nabori so tu, prvičrat v Bosni. Stipo, kateri ima kot selški starejšina tudi nekaj govoriti, vpiše Marijana kot pretepača in nemirneža. Vzemó ga. Dobri Božo, kateri je zaradi tega ves potr, nagovarja Marijana, da od vojakov popiha v goro, češ, saj pridejo skoro drugi zakoni, a do tedaj lahko počaka med hajduki. On odide k vojakom, ali ne dobi niti on od doma, niti njegovi od njega nikakega poročila; Stipo, kateri ob jednom tudi prinaša in raznaša po vasi pisma, skrbno pridržuje pri sebi vsako pismo. Ali evo — strašne novice! Marijana, kateri je popihal od vojakov, ustrelili so v gori. Jurka zaradi tega zbolí in umrje, a Božo znori, pa ne zaradi žalosti, ampak ker ga je pekla hudobna vest. Stipo pa še vedno razpleta svoje mreže, posebno še pridobi za-se vse, samo Stanka ne, kateri ga ne more živega videti. Vsi sosedje in kume začno sedaj nagovarjati ubogo Pavko, da vzame Stipana. Ona se dolgo brani, naposled pa le sluša krstno kumo in oblubi, da vzame Stipana. Stanko ne more trpeti te sramote, a ko po naključju zve, da Marijan še živi, odide po njega in postavi sebe mesto njega pri vojaki. Oni, kateri je pobegnil od vojakov, ni bil pravi Marijan, nego drugi Marijan, a prvi je bil živ in zdrav pri vojaki, pa se je še za časa povrnil, da prepereči Stipanovo ženitev. Ko Stipanu opazi, kaj se mu kuha, pobere nekoliko denarja, zažgè hišo in zbeží, a Marijan vzame Pavko. Stanko se čez dve leti vrne domov in se tudi oženi, a Stipana je ulovila doli v Hercegovini zaslužena kazen, kjer so ga obsodili na petnajst let težke ječe.

To je vsebina Lepušičevih povestij. Knjižica se prijetno čita, le one mnoge turške besede kvarijo užitek marsikateremu čitatelju. Evo n. pr. naj razume ne le Slovenec, nego Hrvat-stavek: »Sejda imade troje bezenluka, pafte od čiste srme, tri gjerdana, igrmituka, mahmudija i medžedija.« Kaj bi rekli onemu, kateri bi rabil n. pr. toliko nemških besed v svojem jeziku? Od kodi imajo baš turške besede te posebne pravice, ali od tod, ker so najmanje umevne? Če že kaže ohraniti jih zaradi mohamedanskih čitateljev, kazalo bi vsaj pretolmačiti, ali pod črto, ali v oklepajih, ali pa na koncu knjige. Naj bi tudi hrvaški kritiki na to opomnili pisatelja, jaz sem že o tem govoril, a zaman. Menda imajo tudi Hrvati nekoliko pravice do svojega jezika. Drugače ima pa Lepušić vse vrline pisateljeve. Piše zanimivo, riše točno v malo potezah, pozna narodnega duha v govoru in v mislih, a

tudi gledé na nravnost mu ne moremo mnogo očitati. Naj se izpolni pisatelju želja: »Sretna budućnost bosanskoga naroda sakrivana je v seljačkim kolibicama; trebalo bi, da se odločujoči krugovi na njih obaziru.«

RUSKO SLOVSTVO.

(Priobčil V. Bučar.)

Ant. Budilovič: »**Obščeslavjanskij jazik v rjadu drugih obščih jazikov drevnej i novoj Evropy.**« 2 Toma. Varšava 1892. Velja 4 rub. — Postavivši si novo vprašanje o vseslovanskem jeziku, pregleduje pisatelj razvoj vseh jezikov stare in nove Evrope (grškega, latinskega, italijanskega, španskega, francoskega, angleškega in nemškega) in se trudi določiti njihovo razmerje med govorico po mestih in provincijalnim narečjem; pripoveduje, kako so se ti med seboj borili, opisuje v tej borbi estetične in naravne sile in njihov vpliv; — na koncu pa pojasnjuje vzroke in posledke zmage jezika nad jezikom. To je prva polovica tega dela z naslovom: »Očerki obrazovanja obščih jazikov južnoj i zapadnoj Evropy«. Sad svojega preiskavanja obrača pisatelj na sedanja narečja slovanskih jezikov. Kaže vpliv cerkveno-slovanskega jezika v davnem času, hrvaško-srbskega in češkega v 15. in 16. stoletju, poljskega v 16. in 17., ruskega v 18. in 19. stoletju. Potem našteva razne misli o obče-slovanskem jeziku in jih ocenja, a naposled navaja tudi svoje nazore. To ima v drugi polovici z napisom: »Zaroždenije obščago jazika na Slavjanskom Vostoké«. On je trdno prepričan, da je možno ustvariti obče-slovanski jezik poleg sedmerih jezikov stare in nove Evrope. Razvidno je iz te vsebine, da knjiga ni pisana za širje občinstvo, marveč samo za strokovnjake.

Nikolaj Gavrilovič Černiševskij: »**Očerki Gogoljskago perioda ruskeje literatury.**« Pod tem napisom so ponatisnjene znamenite razprave o slovstveni dóbi Gogoljevi, katere so izhajale l. 1855. in 1856. v »Sovremenniku«. Znanе osebe onega časa se nam kažejo v pravi luči, posebno N. A. Polevoj, Senkovski, Pogodin, Kirejevski, Ševrov, knez Vjazemski, najbolj pa slavni Belinski.

Knez Certelev je izdal drugi zvezek svojih »**Stihotvorenij.**« Certelev je kot pesnik že dobro znan ruskemu občinstvu in po pravici se prišteva boljšim mlajšim pesnikom. V marsičem hodi za Al. K. Tolstim. V tem (drugem) zvezku ima precéj pesmij umetniško dovršenih. Največ je liričnih, pa tudi epičnih in pa prelepih po jutrovskem vzoru zloženih legend in povestij, katerim je pesnik dal pravo jutrovsko lice. Kritika je te pesmi tudi jako lepo sprejela in jih priporočala.

Začetkom tega leta je umrl na Ruskem: P o t e b n j a, profesor na harkovskem vseučilišču. Bil je po celem ruskem in sploh slovanskem svetu znan jezikoslovec, in se je posebno veliko pečal z narodnim slovstvom Slovanov in Litavcev. Ruska naučna knjiga je izgubila vrlega in marljivega delavca.

»Pisma o golodě.« Obmjén myslej mežu R. N. P. Aksakovym, N. i S. F. Šarapovym. — Znano je, kakova nesreča je trla preteklega leta jeden del Rusije, namreč — glad. Vsi stanovi so se združili v pomoč svojim trpečim bratom. Znano je, kako je šel sam L. N. Tolstoj v stradajoče gubernije in ondi s svojo hčerko stregel ubogim trpinom. Pisatelji in založniki so tudi storili kolikor so mogli: izšla je namreč — rekel bi — mala »gladna« literatura, t. j. knjige in brošure, izdane v korist stradajočim. Med drugimi je vredno spomina tudi prej omenjeno delo, izdano od rusko-slavjanskega sklada Heruc i drug.¹⁾ V tej brošuri so zbrani dopisi ruskih rodoljubov, kateri se pečajo s to veliko narodno nesrečo. Omenjeni ruski rodoljubi in časnikarji preiskujejo sredstva, kakó se je najgotoveje ubraniti v bodoče enakim nesrečam. Rusija je sicer težko prenašala in še tudi sedaj prenaša posledice te nesreče, a ona se tudi uspešno in požrtvovalno bojuje proti njim; zato se je pa po pravici nadéjati, da se bodo rane po tej nesreči kmalu zacelile.

Petdesetletnica poeme »Mrtvija duši.« Dné 21. maja t. l. je preteklo 50 let, odkar je izšel prvi zvezek »Mrtvih duš«. Na tem slavnem delu, kateremu vsebina izvira od Puškina, pesnika »Evgenija Oněgina«, delal je Gogolj več let. Proti koncu l. 1839. je bil večji del dovršen in pesnik ga je prinesel seboj iz tujine v Moskvo. Tu ga je nadaljeval, in kar je napisal, bral je v odličnih družinah v Moskvi, posebno pri S. T. Aksakovu in v hiši J. V. Kirejevskega. Tu je izdelal šest poglavij svojega dela, pa izgovarjal se je vedno, da »oně ešče ne obdělani.« Ta prva poglavja poeme, dasi še neobdelana, imela so vendar veliko moč, kakor trdita S. T. Aksakov in J. J. Panaev. Da izgotovi »Mrtve duše«, šel

¹⁾ P. n. čitateljem in poznavalcem ruskega jezika priporočam to tvrdko za naročila vseh ruskih knjig. Naslov: Russko-slavjanskij knižnyj sklad Heruc i drug. Nevskij 74 — Petrograd. Denar se lahko pošlje v avstrijski veljavi gspdc. Zlatci Heruc, Križevac na Hrvaškem.

je Gogolj zopet na zapad (v maju 1840.). Pred odhodom je obljubil, da se vrne za leto dnij in prinese prvi del popolnoma izdelan za tisek. In res je izpolnil pisatelj besedo. Koncem l. 1840. je dovršil prvi del »Mrtvih duš«. Začetek l. 1841. je porabil za razdelitev in prepis posameznih poglavij in tako je prišel v oktobru l. 1841. v Moskvo z zvršenim rokopisom. V tem času je bil dovršen tudi iz originala prepis za moskovsko cenzuro. V Moskvi pa so nastale nekatere težave, in poslali so rokopis v Petrograd v presojo. Dolgo ni dobil Gogolj nobenega glasú o svojem delu; zato je pisal nestrpljiva pisma petrograjskima prijateljema P. A. Pletnevu in N. J. Prokopoviču. Začetkom leta 1842. sta mu oznanila oba, da so »Mrtve duše« odobrili za tisek, razven povesti o kapitanu Kopjejkinu, katero mora predelati. Gogolj je précej začel predelavati in čakal rokopisa iz Petrograda. V strahu je pisal pismo za pismom, proseč prijatelje, da mu naznanijo, ako je propal njegov rokopis in žalostno je ihtel: »Bože, kakaja strannaja, nepostižimaja sudba!« Dné 5. aprila je prišel rokopis iz Petrograda in šel précej v tisek v moskovsko vseučiliško tiskarno. No, s tem niso bile še končane sitnosti in težave pisateljeve. Dolgo je bilo, kar je bil poslal popravljeno povest o kapitanu Kopjejkinu petrograjskemu cenzorju Nikitenku; toda poldrugi mesec je pretekel, a on še ni dobil odgovora. Vsi listi knjige so bili že zloženi začetkom maja, in Gogolj se je jezil, ker je delo močno zaostajalo zaradi neposlanega velikega oddelka. V polovici maja še le je mogel Gogolj ves utrujen slobodno zadihati. Povest o Kopjejkinu je prišla v Moskvo, in začel se je tisek znamenitega dela v 2.500 izvodih, s platnicami narisanimi od samega Gogolja. Bilo je dné 20. maja, 21. maja pa je sprejel Aksakov prav pri kosilu prvi odtisek, in ne dolgo po tem so dobili vsi ruski bralci znamenito knjigo z naslovom: »Pohoždenija Čičikova ili Mrtvija Duši — poema N. Gogolja«.

Razne stvari.

Naše slike Vuk Stefanović Karadžić. Kdo ne pozna slavnega srbskega rodoljuba, pisatelja, zbiralca narodnih pesmij? Rodil se je dné 26. oktobra l. 1787. (st. št.) v vasi Tršiću v okrogu podrinskem, okraju Jadrskem v Srbiji. Njegov oče Štefan in mati Jezda Simova Zerničeva, rodom Hercegovinka, sta kmetovala. Hodil je v gimnazijo v Karlovcih, potem pa šel v Belgrad. V bojih za oslobojenje Srbije je bil tudi naš Vuk namestu svojega očeta kot pisar; ostala mu je kot posledica bolezni na desni roki in nogi. Zdravil se je, a ni bilo povoljnega uspeha. Ko je bila Srbija zopet potlačena, šel je na Dunaj in tukaj se še bolj vnel za pesmi svojega naroda. Izdal je prvo zbirko leta 1814. Odslej je stanovitno deloval v slovstvu in zlasti

po narodnih srbskih pesmih dosegel svetovno slavo. Največ je živel na Dunaju in Dunajčanko vzela tudi za ženo. Poleti leta 1819. je potoval na Rusko, pozneje je bival večkrat tudi v Srbiji. Užival je podporo od ruskega cara in srbskega kneza. Od leta 1836. je bival stalno v Srbiji. Umril je 26. januarja leta 1864. na Dunaju. Njegova dela so (po Šafaříku: »Geschichte der serbischen Literatur« in po Kulakovskem):

1. *Prvi srpski bukvar*. U Beču u štamp. jermenskoga manast. 1827. 8°. 17 str.
2. *Pismo Dim. Frušiću Med. Dokt. u Beču* 19. Nov. 1819. U Vieni. 1821. 8°. 16 str.
3. *Pismenica srpskoga jezika, po govoru prošoga naroda napisana*. U Vieni-pis. G. Šni-rera 1814. 8°. XII + 106 str.